
Документ за разглеждане в заседание

B9-0332/2021

7.6.2021

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията

съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността

относно системните репресии в Беларус и последиците от тях за европейската сигурност вследствие на отвличането на граждански самолет на ЕС, прихванат от беларуските органи (2021/2741(RSP))

Виола фон Крамон-Таубадел, Гуендолин Делбос-Корфилд, Хейди Хаутала, Маркета Грегорова, Жорди Соле, Алис Кунке, Якоп Далунде, Пер Холмгрен, Бронис Ропе, Хана Нойман, Ерик Маркварт, Иняцио Корао, Мунир Сатури, Тинеке Стрик, Франсишку Герейру, Грейс О'Съливан, Киран Къф
от името на групата Verts/ALE

B9-0332/2021

Резолюция на Европейския парламент относно системните репресии в Беларус и последиците от тях за европейската сигурност вследствие на отвличанията от борда на граждански самолет на ЕС, прихванат от беларуските органи (2021/2741(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции и препоръки относно Беларус,
- като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 24 май 2021 г. относно Беларус,
- като взе предвид декларацията на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от името на ЕС от 24 май 2021 г. относно принудителното отклоняване на полет FR4978 на Ryanair към Минск на 23 май 2021 г.,
- като взе предвид съвместното изявление на външните министри на Г-7 и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 27 май 2021 г. относно Беларус,
- като взе предвид изявлението на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) от 26 март 2021 г. относно подкрепата на ЕС за Международната платформа за отчетност за Беларус,
- като взе предвид Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване (Конвенция от Чикаго), подписана на 7 декември 1944 г., и Конвенцията за преследване на незаконните актове, насочени против безопасността на гражданската авиация (Конвенция от Монреал), сключена на 23 септември 1971 г.,
- като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник,
  - А. като има предвид, че на 23 май 2021 г. беларуските органи в акт на държавен тероризъм принудиха граждански самолет да извърши аварийно кацане в Минск; като има предвид, че самолетът, собственост на дружество от ЕС, извършващ полет между две столици на ЕС (от Атина до Вилнюс) и превозващ над 170 пътници и екипаж, беше принуден от беларуски военен самолет да се приземи под претекст на предполагаема бомбена заплаха;
  - Б. като има предвид, че двама от пътниците на полета, Роман Протасевич, независим журналист от Беларус и съосновател на опозиционния канал NEXTA, и София Сапега, студент в Европейския университет по хуманитарни науки във Вилнюс, бяха задържани от беларуските органи и не им бе позволено да се качат на самолета на летище Минск до първоначалната му дестинация; като има предвид, че този инцидент е още един очевиден опит от страна на беларуските органи да

заглушат всички гласове на опозицията, гражданското общество и независимите медии;

- В. като има предвид, че не е известно достатъчно за последователността на събитията, довели до насилственото кацане на гражданския самолет в Минск, нито за ролята на руските разузнавателни служби в тях; като има предвид, че беларуските органи посочиха предполагаемо електронно писмо като източник на заплахата, изпратено, след като пилотите бяха предупредени за предполагаемата бомбена заплаха от страна на беларуските органи; като има предвид, че освен Роман Протасевич и София Сапега от самолета в Минск са слезли също така четири неидентифицирани лица;
- Г. като има предвид обаче, че е ясно, че тези действия представляват нарушение на международното право, а именно на Чикагската конвенция и Конвенцията от Монреал, и с тях е била застрашена безопасността на пътниците и екипажа на борда на този полет; като има предвид, че този инцидент показва, че режимът се е превърнал в заплаха за международния мир и сигурност;
- Д. Д. като има предвид, че Роман Протасевич се появява в няколко видеозаписи, излъчени от беларуската държавна телевизия, с видими синини по кожата; като има предвид, че президентът Лукашенко заплаши да покани следователи от окупирания от Русия регион Донбас, които да разпитат г-н Протасевич;
- Е. като има предвид, че фалшифицираните президентски избори в Беларус през 2020 г. доведоха до безпрецедентни протести, призоваващи за нови свободни и честни избори, и до жестоки репресии срещу опозицията срещу режима, с десетки хиляди произволни арести, както и съобщения за изтезания, малтретиране и убийства;
- Ж. като има предвид, че положението с правата на човека в Беларус продължава да се влошава, а броят на политическите затворници нараства; като има предвид, че беларуските органи показаха ужасяващо незачитане на основните права и свободи на беларуския народ, както и на живота му, като извършиха репресии срещу собственото си население; като има предвид, че защитниците на правата на човека, политиците от опозицията, гражданското общество, независимите журналисти и други активисти систематично биват подлагани на сплашване, тормоз и ограничения на техните основни свободи;
- З. като има предвид, че няма признаци беларуските органи да разследват хилядите съобщения за полицейско насилие, подадени от средата на август 2020 г. насам, нито убийствата на протестиращи; като има предвид, че към юни 2021 г. в Беларус има над 450 политически затворници; като има предвид, че ширещата се безнаказаност за нарушения на правата на човека затвърждава отчайващото положение на беларуския народ; като има предвид, че отсъствието на принципи на правовата държава възпрепятства правото на беларуските граждани на справедлив съдебен процес; като има предвид, че Беларус е единствената държава в Европа, която продължава да прилага смъртното наказание;
- И. като има предвид, че след няколко месеца задържане политическият затворник Витолд Ашурак почина в затвора при подозрителни обстоятелства; като има

предвид, че под огромния физически и психологически натиск, на който са подложени, много задържани са се опитали да извършат или са извършили самоубийство, като например Степан Латипов, който се е опитал да се самоубие по време на съдебното заседание по неговото дело, и 18-годишния Дмитрий Стаховски, който се е самоубил, след като е бил разследван от беларуските органи за участие в протестите срещу режима;

- Й. като има предвид, че беларуският опозиционен политик Павел Северинец, активистите на европейската беларуска гражданска кампания Максим Винярски, Андрей Войнич, Павел Юхневич и Евгений Афинахел, както и администраторът на канала Telegram Ирина Счасная и блогърът Дмитрий Козлов бяха осъдени на четири до седем години лишаване от свобода в процес при закрити врата в регионалния съд на град Могильов на 25 май 2021 г. по обвинения във връзка с неразрешени политически и граждански действия;
- К. като има предвид, че на 31 май 2021 г. агенцията на Беларус за сигурност на границите обяви сериозно затягане на вече строгите правила, ограничаващи възможността на гражданите да напускат страната, като по същество блокира всички сухопътни гранични пунктове; като има предвид, че ЕС предприе мерки за забрана на прелитането на въздушното пространство на ЕС от беларуски авиокомпании и за предотвратяване на достъпа до летищата на ЕС на полети, извършвани от тези авиокомпании, което затруднява още повече хората да напускат страната и ги принуждава да пътуват през Русия;
1. продължава да отстоява твърдо солидарността с народа на Беларус, който продължава да страда от беларуските власти; решително осъжда насилието и репресиите, предприети от беларуските органи срещу мирни протестиращи, политици от опозицията, независими медии, защитници на правата на човека, представители на гражданското общество, академичните среди и профсъюзите, адвокати и други беларуски граждани;
  2. изисква незабавно прекратяване на насилието, преследванията и незаконните задържания; настоява за незабавното и безусловно освобождаване на всички политически затворници, включително Роман Протасевич и София Сапега, и за оттегляне на всички обвинения срещу тях;
  3. продължава да призовава за приобщаващ национален диалог, за да се намери мирно и демократично решение на настоящата криза и да се проведат нови свободни и честни избори, подкрепени от независими и свободни медии и силно гражданско общество;
  4. настоятелно подчертава необходимостта да се гарантират основните свободи и правата на човека, принципите на правовата държава и функционираща независима съдебна система в Беларус и да бъдат прекратени всички репресии, преследвания, малтретиране, основано на пола насилие и изтезания, и настоява за незабавното и окончателно премахване на смъртното наказание;
  5. призовава Съвета и ЗП/ВП да променят подхода си към Беларус и да не продължават да оставят безнаказан режима за масовите репресии и нарушенията на международното право, а да предложат решителна реакция и да предприемат

действия, надхвърлящи настоящите мерки;

6. настоятелно призовава Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и държавите членки да увеличат ангажимента си към активистите на гражданското общество, защитниците на правата на човека и независимите медии в Беларус и в чужбина, включително чрез изграждане на капацитет и финансова подкрепа, както и да увеличат подкрепата за Европейския фонд за демокрация в неговата дейност на място;
7. призовава Комисията да стартира целева програма на ЕС за подпомагане на жертвите на политически репресии и полицейско насилие, както и да облекчи визовите изисквания, да подобри процедурите за предоставяне на убежище на лицата, търсещи убежище от Беларус, да увеличи предлагането на стипендии и безвъзмездни средства за студенти и представители на академичните среди и да обмисли създаването на университет в изгнание в ЕС, където беларуските учени да могат да работят на своите национални езици;
8. приветства решението на държавите членки да наложат транспортни санкции на беларуските авиокомпании и ги съветва да отменят санкциите на избирателна и временна основа, за да се улеснят опитите на хората да напуснат страната;
9. отново призовава делегацията на ЕС и националните дипломатически представителства в Беларус да следят отблизо положението и съдебните процеси срещу отделни политически затворници на място, да им предоставят всякаква подкрепа, от която могат да се нуждаят, и да работят заедно, за да осигурят бързото им освобождаване, както и да увеличат подкрепата си за работата на защитниците на правата на човека и когато е целесъобразно, да улеснят издаването на спешни визи и да предоставят временен подслон в държавите – членки на ЕС;
10. призовава Комисията, държавите членки и ЕСВД да сътрудничат с международните партньори, като Московския механизъм на ОССЕ и Съвета на ООН по правата на човека, както и със защитниците на правата на човека и гражданското общество на място, за да се осигури наблюдението, документирането и докладването на нарушенията на правата на човека и последващото подвеждане на извършителите под отговорност и осигуряването на справедливост за жертвите; приветства и подкрепя създаването на Международна платформа за отчетност за Беларус;
11. поема ангажимент за подпомагане на укрепването на капацитета на демократичните сили, засилване на ролята на гражданското общество, подкрепа за пълния политически диалог, водещ до мирно предаване на властта в Беларус, както и на млади политически лидери и защитници на правата на човека, чрез механизмите на Парламента за подкрепа на демокрацията;
12. приветства пакета на Комисията за икономическа подкрепа в размер на 3 милиарда за бъдеща демократична Беларус; изисква от Комисията да сподели своите планове за демократичния преход на Беларус и пакета за икономическа подкрепа с Парламента и да организира международна политическа конференция на високо равнище относно разрешаването на кризата в Беларус, която да се

проведе без забавяне; призовава Комисията да има готовност да мобилизира други международни донори за допълнителен принос към пакета за икономическа подкрепа;

13. подчертава необходимостта от международен ангажимент, включително дискусии в ООН и НАТО, и от подкрепа за международното разследване, водено от Международната организация за гражданско въздухоплаване във връзка с инцидента от 23 май, за да се установи нарушението на международните правила в областта на въздухоплаването, както и да се получи яснота относно ролята на Русия в този инцидент;
14. настоятелно призовава Съвета да пристъпи незабавно към четвъртия пакет от санкции и вече да подготви следващия пакет, насочен към длъжностни лица, участвали или съучастници в изборните измами и последващите нарушения на правата на човека в Беларус, включително преследването на независими журналисти и блогъри, както и срещу дружествата, които подкрепят Лукашенко и неговия режим, и лицата, участвали в най-скорошните действия, като например разузнавателни служители и авиационни органи;
15. призовава Съвета и ЗП/ВП да обмислят по-нататъшни действия, като например забрана за финансовите институции на ЕС да притежават беларуски държавни облигации, секторни санкции, например в секторите на петрола, производството на поташ, металургията или дървесината, или временно изключване на Беларус от системата SWIFT; призовава за въвеждането на ефективни гаранции срещу пряката или непряката продажба на пазарите на ЕС на беларуска електроенергия, произведена в атомната електроцентрала „Островец“; изисква от регистрираните в ЕС дружества, и особено Siemens AG, да преустановят сътрудничеството с беларуските органи чрез споделяне на технологии и ноу-хау;
16. призовава Комисията и държавите членки да откажат всякакъв вид финансова подкрепа за правителството на Беларус и да се въздържат от всякакви нови чуждестранни инвестиции в Беларус и от предоставянето на нови кредитни линии на беларуските банки, включително спиране на инвестициите от държавите от ЕС за проекти за енергийна инфраструктура в Беларус;
17. Изисква по-съгласувани действия на ЕС за ефективно справяне с контрабандата на цигари от Беларус;
18. призовава държавите членки и ЕСВД да подобрят обмена на разузнавателни данни в целия ЕС, както и способностите на ЕСВД като платформа за координация, по-специално във връзка с дейностите на службите за външна сигурност, действащи в ЕС, и експулсирането на потенциални шпиони, за да се предотвратят по-нататъшни инциденти;
19. изразява своята солидарност с Латвия вследствие на експулсирането на латвийски дипломати от Беларус; осъжда започването на наказателно разследване от страна на главния прокурор на Беларус срещу министъра на външните работи на Латвия, както и срещу кмета на Рига; осъжда всички опити от страна на беларуските органи да упражнят натиск върху държавите – членки на ЕС, включително искането на беларуската прокуратура да зададе въпроси на бившия президент на

Литва Валдас Адамкус въз основа на негови предполагаеми връзки със спомагателен полицейски батальон, подчинен на СС, който е провел наказателни операции в Беларус по време на Втората световна война;

20. приветства решението на украинското правителство да се присъедини към държавите – членки на ЕС при налагането на транспортни санкции на беларуските авиокомпани и призовава Комисията и Съвета да наложат наказателни мерки на Белавия и нейните пътници, летящи до анексирания от Русия Крим;
21. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Съвета, на Комисията, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, както и на президента, правителството и парламента на Беларус.